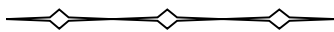

สรุปภาพรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยได้กำหนดขอบเขตในการดำเนินงานไว้ ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้นำดำเนินการเฉพาะโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระบรมวงศ์ รวม 6 พระองค์ ดังนี้

- 1.1 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- 1.2 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
- 1.3 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- 1.4 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- 1.5 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- 1.6 สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

2. กรอบระยะเวลา

สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยกำหนดกรอบระยะเวลารวบรวมข้อมูลช่วงตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2495 จนถึง สิ้นเดือนกันยายน 2560

3. ที่มาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การรวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในครั้งนี้นำสำนักงาน กปร. ได้กำหนดที่มาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จาก 3 แหล่ง ดังนี้

- 3.1 เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้พระราชทานพระราชดำริโดยตรง
- 3.2 เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เกิดจากการที่ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทานความช่วยเหลือ
- 3.3 เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่หน่วยงานได้กราบบังคมทูลรายงานและ/หรือขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยเรียบร้อยแล้ว

4. การแบ่งประเภทโครงการ

สำนักงาน กปร. ได้แบ่งประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

- 4.1 โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ
- 4.2 โครงการพัฒนาด้านการเกษตร
- 4.3 โครงการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม
- 4.4 โครงการพัฒนาด้านการส่งเสริมอาชีพ
- 4.5 โครงการพัฒนาด้านสาธารณสุข
- 4.6 โครงการพัฒนาด้านคมนาคม/สื่อสาร
- 4.7 โครงการพัฒนาด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา
- 4.8 โครงการพัฒนาแบบบูรณาการ และโครงการพัฒนาด้านอื่นๆ โดยแบ่งเป็น
 - โครงการพัฒนาแบบบูรณาการ
 - โครงการพัฒนาด้านอื่นๆ

5. การรวบรวมข้อมูลแบ่งพื้นที่ออกเป็น ดังนี้

5.1 ภาคเหนือ จำนวน 17 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน นครสวรรค์ พะเยาแพร่ เพชรบูรณ์ พิจิตร พิษณุโลก แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี

5.2 ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร จำนวน 26 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ตราด นครนายก นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี ระยอง ลพบุรี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระบุรี สระแก้ว สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และอ่างทอง

5.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุตรธานี และอุบลราชธานี

5.4 ภาคใต้ จำนวน 14 จังหวัด ได้แก่ กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราชนราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี

5.5 โครงการที่ไม่ระบุพื้นที่หรือหลายพื้นที่หรือต่างประเทศ

6. แหล่งข้อมูล

สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวน 28 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- แหล่งข้อมูลหลัก มาจาก 5 หน่วยงาน ดังนี้
 - สำนักงาน กปร.
 - มูลนิธิชัยพัฒนา
 - กรมชลประทาน
 - จังหวัด
 - กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
- แหล่งข้อมูลจากส่วนราชการต่าง ๆ จำนวน 23 หน่วยงาน สำหรับใช้ในการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของข้อมูล

อย่างไรก็ตาม การรวบรวมข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไม่รวมถึงโครงการเฉลิมพระเกียรติของส่วนราชการต่าง ๆ

7. หลักในการนับจำนวนโครงการ

- 7.1 โครงการที่ดำเนินการภายใต้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ นับเป็น 1 โครงการ
- 7.2 อ่างเก็บน้ำหรือฝายพร้อมระบบส่งน้ำ นับเป็น 1 โครงการ
- 7.3 โครงการขนาดใหญ่ด้านแหล่งน้ำ ถ้ามีโครงการย่อยให้นับแยกโครงการย่อยเป็น 1 โครงการ ยกเว้น กิจกรรมที่ดำเนินการซ้ำในพื้นที่เดิม เช่น มีการขุดลอกในคลองนั้นแล้ว และมีการขุดลอกคลองนั้นซ้ำอีกครั้ง จะนับเป็น 1 โครงการ
- 7.4 โครงการในลักษณะบูรณาการ ภายใต้โครงการขนาดใหญ่ นับเป็น 1 โครงการ
- 7.5 โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นับเป็น 1 โครงการ (ไม่นับกิจกรรมย่อยในโรงเรียน)

8. สรุปจำนวนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงาน กปร. ได้รวบรวมโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ณ เดือนกันยายน 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,741 โครงการ แยกเป็นภาคและการพัฒนาด้านต่าง ๆ ตามตารางสรุปได้ ดังนี้

การพัฒนาด้าน	ภาค					รวม
	เหนือ	กลาง	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้	ไม่ระบุ พื้นที่ ๆ	
1. โครงการพัฒนาด้านแหล่งน้ำ	1,255	511	851	631	0	3,248
2. โครงการพัฒนาด้านการเกษตร	47	51	44	28	0	170
3. โครงการพัฒนาด้าน สิ่งแวดล้อม	63	41	41	34	3	182
4. โครงการพัฒนาด้าน ส่งเสริมอาชีพ	89	35	121	94	0	339
5. โครงการพัฒนาด้าน สาธารณสุข	15	16	9	7	11	58
6. โครงการพัฒนาด้านคมนาคม /สื่อสาร	23	22	20	22	0	87
7. โครงการพัฒนาด้านสวัสดิการ สังคม/การศึกษา	203	75	53	63	4	398
8. โครงการพัฒนาแบบบูรณาการ /อื่น ๆ	105	62	52	33	7	259
รวม	1,800	813	1,191	912	25	4,741

ที่มา: สำนักงาน กปร.
กันยายน 2560

ทั้งนี้ สามารถแยกประเภทการพัฒนาของแต่ละจังหวัดในแต่ละภาคได้ ดังนี้

- **พื้นที่ภาคเหนือ** ช่วงตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2506 จนถึง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2560 มีจำนวน 1,800 โครงการ

ตาราง แสดงประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคเหนือ

จังหวัด	ประเภทของโครงการ								รวม
	ด้านแหล่งน้ำ	ด้านการเกษตร	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านการส่งเสริมอาชีพ	ด้านสาธารณสุข	ด้านคมนาคม/สื่อสาร	ด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา	ด้านบูรณาการ/อื่นๆ	
กำแพงเพชร	30	1	0	0	0	0	3	2	36
เชียงราย	126	6	7	4	1	4	42	9	199
เชียงใหม่	447	13	21	34	1	12	59	37	624
ตาก	44	0	8	2	1	1	27	7	90
น่าน	106	4	5	11	8	1	19	11	165
นครสวรรค์	8	1	1	0	0	0	2	2	14
พะเยา	49	3	3	1	0	0	1	5	62
แพร่	47	1	2	0	0	1	0	0	51
เพชรบูรณ์	25	2	2	0	0	1	4	1	35
พิจิตร	2	1	0	0	0	0	0	0	3
พิษณุโลก	24	5	2	2	0	1	7	4	45
แม่ฮ่องสอน	110	3	5	24	0	2	28	9	181
ลำปาง	112	0	2	2	0	0	0	2	118
ลำพูน	64	5	2	0	2	0	0	5	78
สุโขทัย	28	0	0	0	0	0	1	0	29
อุตรดิตถ์	26	0	3	9	2	0	10	10	60
อุทัยธานี	7	2	0	0	0	0	0	1	10
รวม	1,255	47	63	89	15	23	203	105	1,800

● พื้นที่ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร ช่วงตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2498 จนถึง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2560 มีจำนวน 813 โครงการ

ตาราง แสดงประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร

จังหวัด	ประเภทของโครงการ								รวม
	ด้านแหล่งน้ำ	ด้านการเกษตร	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านส่งเสริมอาชีพ	ด้านสาธารณสุข	ด้านคมนาคม/สื่อสาร	ด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา	ด้านบูรณาการ/อื่นๆ	
กรุงเทพฯ	13	1	2	0	10	12	15	6	59
กาญจนบุรี	41	1	2	3	1	0	12	4	64
จันทบุรี	20	2	2	1	2	0	7	3	37
ฉะเชิงเทรา	23	1	0	0	0	1	3	1	29
ชลบุรี	19	1	3	2	0	0	0	8	33
ชัยนาท	2	4	0	0	0	0	0	0	6
ตราด	6	0	0	0	0	0	2	1	9
นครนายก	21	5	3	2	0	1	0	5	37
นครปฐม	1	0	0	0	0	1	7	2	11
นนทบุรี	2	0	0	0	1	0	0	0	3
ปทุมธานี	2	1	0	0	0	0	0	1	4
ประจวบคีรีขันธ์	64	3	6	7	0	3	9	2	94
ปราจีนบุรี	14	2	4	1	0	0	1	3	25
พระนครศรีอยุธยา	11	4	0	3	1	0	3	3	25
เพชรบุรี	78	6	12	9	0	0	2	4	111
ราชบุรี	37	3	1	1	0	1	2	3	48
ระยอง	11	2	1	1	0	0	0	3	18
ลพบุรี	26	2	1	0	0	0	0	1	30
สมุทรปราการ	6	0	2	0	1	2	2	0	13
สมุทรสงคราม	3	2	1	1	0	0	0	1	8
สมุทรสาคร	2	2	0	0	0	0	0	0	4
สระบุรี	15	3	0	0	0	0	1	1	20
สระแก้ว	79	3	1	2	0	1	9	7	102
สิงห์บุรี	2	0	0	1	0	0	0	0	3
สุพรรณบุรี	10	2	0	0	0	0	0	0	12
อ่างทอง	3	1	0	1	0	0	0	3	8
รวม	511	51	41	35	16	22	75	62	813

- **พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ช่วงตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2506 จนถึง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,191 โครงการ

ตาราง แสดงประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	ประเภทของโครงการ								รวม
	ด้านแหล่งน้ำ	ด้าน การเกษตร	ด้าน สิ่งแวดล้อม	ด้าน การส่งเสริมอาชีพ	ด้าน สาธารณสุข	ด้าน คมนาคม/สื่อสาร	ด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา	ด้าน บูรณาการ/อื่นๆ	
กาฬสินธุ์	31	0	2	5	0	0	0	1	39
ขอนแก่น	56	4	2	8	0	0	0	3	73
ชัยภูมิ	27	1	2	1	0	0	0	2	33
นครพนม	78	7	0	14	7	1	1	7	115
นครราชสีมา	53	6	2	1	0	0	0	3	65
บึงกาฬ	16	1	0	2	1	3	0	0	23
บุรีรัมย์	72	8	1	11	0	0	10	7	109
มหาสารคาม	13	0	0	5	0	0	0	0	18
มุกดาหาร	49	1	5	8	0	0	1	1	65
ยโสธร	9	1	0	2	0	0	1	2	15
ร้อยเอ็ด	13	1	1	3	0	0	1	0	19
เลย	20	2	4	7	0	1	7	2	43
ศรีสะเกษ	33	3	4	8	0	0	2	5	55
สกลนคร	240	3	9	26	0	11	3	7	299
สุรินทร์	31	2	4	3	0	1	6	5	52
หนองคาย	6	0	2	0	1	0	0	2	11
หนองบัวลำภู	23	0	0	1	0	0	0	0	24
อำนาจเจริญ	6	0	0	2	0	0	1	0	9
อุดรธานี	40	4	3	5	0	0	8	1	61
อุบลราชธานี	35	0	0	9	0	3	12	4	63
รวม	851	44	41	121	9	20	53	52	1,191

- **พื้นที่ภาคใต้** ช่วงตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2517 จนถึง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 912 โครงการ สรุปได้ดังนี้

ตาราง แสดงประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคใต้

จังหวัด	ประเภทของโครงการ								รวม
	ด้านแหล่งน้ำ	ด้านการเกษตร	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านการส่งเสริมอาชีพ	ด้านสาธารณสุข	ด้านคมนาคม/สื่อสาร	ด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา	ด้านบูรณาการ/อื่นๆ	
กระบี่	6	0	3	1	0	0	0	5	15
ชุมพร	40	0	2	0	0	1	7	3	53
ตรัง	22	1	0	1	0	1	6	0	31
นครศรีธรรมราช	53	0	4	1	0	0	4	4	66
นราธิวาส	283	15	9	48	2	7	13	9	386
ปัตตานี	51	2	1	26	1	4	4	6	95
พังงา	10	3	6	0	0	0	0	0	19
พัทลุง	28	1	0	4	0	0	1	2	36
ภูเก็ต	1	0	1	0	0	1	0	0	3
ยะลา	58	2	2	5	1	4	6	1	79
ระนอง	9	2	0	0	3	0	1	0	15
สงขลา	42	2	3	4	0	1	12	2	66
สตูล	9	0	2	1	0	0	5	0	17
สุราษฎร์ธานี	19	0	1	3	0	3	4	1	31
รวม	631	28	34	94	7	22	63	33	912

- ไม่ระบุพื้นที่หรือหลายพื้นที่หรือต่างประเทศ ช่วงตั้งแต่มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2517 จนถึง ณ กันยายน 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 25 โครงการ สรุปได้ดังนี้

ตาราง แสดงประเภทของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของแต่ละจังหวัดในเขตพื้นที่ไม่ระบุจังหวัด

จังหวัด	ประเภทของโครงการ								รวม
	ด้านแหล่งน้ำ	ด้านการเกษตร	ด้านสิ่งแวดล้อม	ด้านการส่งเสริมอาชีพ	ด้านสาธารณสุข	ด้านคมนาคม/สื่อสาร	ด้านสวัสดิการสังคม/การศึกษา	บูรณาการ/อื่นๆ	
ไม่ระบุจังหวัด	0	0	3	0	11	0	4	7	25
รวม	0	0	3	0	11	0	4	7	25